

DE ARCHITECT

KOEN VAN SYNGHEL SCHRIJFT TWEWEEKLIJKS OVER ARCHITECTUUR

WAANZINNIG ENERGIEZUINIG

Onlangs stond de jury van de Belgische Prijs voor Architectuur & Energie verbluft door het Passiefhuis van Blaf Architecten, dat maar een tiende energie nodig heeft van een doorsneewoning. Ondanks de indrukwekkende cijfers die het huis kon voorleggen, zorgde het voor een polemiek. Voor sommigen juryleden is een energiezuinig, vrijstaand huis in een verkaveling een contradictio in terminis. Te absurd voor woorden zelfs.

Die redenering stak ook al vaak de kop op in de verschillende redacties van het *Jaarboek Architectuur Vlaanderen*. Want vandaag heerst de overtuiging dat slimme architectuur van de stad is. Niet alleen vanwege ecologische, maar vooral vanwege ruimtelijke en sociale redenen. En wel omdat in de steden een passief aan materiaal en energie ligt opgeslagen. Met minder middelen en dus met minder energie kan dat met innoverende ontwerpstrategieën hoogwaardiger architectuur opleveren die op lange termijn haar kwaliteit meer dan terugbetaalt.

Vandaag staan architecten onder grote druk om gebouwen energiezuinig te maken. Maar zoals dat gaat met orthodoxie in de leer bestaat er geen absolute, objectieve basis om duurzaamheid te meten. De Stad Gent liet weliswaar een duurzaamheidsmeter opmaken, maar het instrument is gericht op stadsontwikkeling. Uiteindelijk toetst het meer tien facetten af (zoals Inplanting en functie, Mobiliteit, Natuurlijk milieu, Water, Grondstoffen en afval...) dan dat het wezenlijk de ruimtelijke, architecturale of levenskwaliteit meet.

Spreken over architectuur en duurzaamheid is bijgevolg een ander verhaal dan het geflirt van lifestylebladen met bouwen en wonen.

En toch. Het huis van de Blaf Architecten heeft ook zijn looks mee. Het zet de droge theorie van het duurzaam bouwen vlotjes om in een complexloos minimalisme. Een compacte kubus, stijlvol bekleed met (ai, tropisch!) hout. Energetisch slim, want maximaal volume voor minimaal vierkante meters geveloppervlak. Vormelijk uitgebalanceerd door de grote raamvlakken die de abstracte,

kubistische uitstraling van het gebouwtje versterken.

Architectonisch verrast het huis. Het interieur is ongemeen origineel, omdat de ruimte als het ware uit de kubus werd gesculpteerd. Door alle dienstfuncties, zoals trap, berging, inkom, bijkeuken, langs de vier buitenmuren te verdelen en ze er langgerekt tegenaan te schuiven, krijgt het huis bijna middeleeuwse, dikke muren. Visueel geeft dat niet alleen een solide en beschuttend gevoel, energetisch bufferen deze ruimtes de leefruimte in het hart van het huis. Verticaal krijgen we een soortgelijke tactiek. Het huis, half verzonken in de grond, wint aan compactheid en geniet van de beschutting van de aarde.

Spreken over architectuur en duurzaamheid is een ander verhaal dan het geflirt van lifestylebladen met bouwen en wonen

Esthetisch beheerst, bescheiden uitstraling, uitzonderlijk performant qua energieprestaties en verrassende (interieur-)architectuur in functie van een optimale woonkwaliteit... Is dit huis perfect? Of veeleer het perfecte antwoord op een foute vraag? Lieven Nijs van Blaf Architecten pareert de kritiek. 'Wij wonen en werken nu eenmaal in een landelijke en verkavelde omgeving. De architectuurintelligentsia staart zich vandaag blind op de stad, terwijl de streek rond Lokeren exemplarisch is voor het geurbaniseerde Vlaamse platteland. En toch moeten wij hier verder. In andere

Het Passiefhuis van Blaf Architecten in Lokeren. © Wouter Van Vooren

verkavelingswoningen hebben wij het asfalt van de straat doorgetrokken in de voortuin, om de buurt een speelplein te geven; zeg maar kwaliteitsvollere publieke ruimte. Voor het Passiefhuis in Lokeren hebben wij het volume extreem opgeschoven op de hoek van de Weergrachtstraat en het voor elkaar gekregen om geen afsluiting te plaatsen rond het huis. Zo loopt het achtergelegen open veld doorheen de privétuin en blijft visueel deel van het publieke domein.'

Gemene gronden, algemeen belang... Duurzaamheid bekijken op individueel vlak is nuttig en ongemeen interessant voor een persoonlijk goed weten. Maar ooit moet de rekening op het niveau van de gemeenschap worden gemaakt. De energiekost van de uitbreiding van weg- en nutsinfrastructuur in open gebieden komt finaal toch bij elke individuele burger terecht.

INTERVIEW PIETER EMBRECHTS GAAT

'Het mo

Op het visitekaartje van crooner, acteur, dag ook 'presentator van een nieuw taal

CATHÉRINE DE KOCK

In *Man over woord*, een taalprogramma dat volgens Canvas *goesting* moet geven in taal, leidt Pieter Embrechts vanaf vrijdag de kijker zes weken lang rond in de wondere wereld van het Nederlands. 'Ik heb de programmamakers op voorhand gewaarschuwd toen ze mij vroegen als presentator: ik spreek en schrijf niet foutloos. Ik ben absoluut geen taalpurist', zegt Embrechts. 'Bovendien ben ik geen klassieke presentator die een afgewerkt scenario aframmelt. Ik wil me nadenken over het programma. Ook de muziek en de vormgeving moeten kloppen. Televisie moet swingen, ook een taalprogramma. Taal is zelf in beweging. Ook jonge mensen maken gebruik van taal, niet alleen die oude knarren van de commissie-Van Dale die bepalen wat er in het woordenboek komt.'

Waar is je passie voor verhalen en taal ontstaan?

'Dat heeft vast te maken met mijn ouders, die grote cultuurlijfhebbers zijn. Als kind lieten ze me naar de *Kerstrevue* van Toon Hermans en *Van Kooten en De Bie* kijken. Ze namen me ook mee naar alle concerten van Herman van Veen. Op zondagmiddag aten we thuis pistolets en stond *Het leugenpaleis* op volume zes. In huis waren ook veel dichtbundels aanwezig.'

'Ik heb ook op de steinerschool gezeten, waar je veel moet voordragen en acteren. Als veertienjarige zat ik bovendien in 't Muzertje, een toneelscoutsgroep. Mijn leiders waren Tom Lenaerts en Johan Terryn, die actief waren in de Belgische Improvisatieliga. We schreven rare teksten en elk jaar maakten we een voorstelling. Al die dingen samen hebben me aangezet al vroeg creatief om te gaan met woorden en later to-

Pieter Embrechts: 'Ik hou van versprekin

ik in West-Vlaanderen speel, gebeurt het weleens dat ik in het West-Vlaams begin. Ik voel me het best als ik in een *flow* schiet en begin te vertellen zonder dat ik mij vragen stel over hoe ik iets zeg, als taal geen hindernis meer is. Ik ben niet in het dialect opgevoed, dus ik praat thuis Antwerps gekleurde tussentaal. Jammer, want het is supercool om ineens van Standaardnederlands over te schakelen naar (*praat een onverstaanbaar West-Vlaams dialect*).'

Waterlanders Bart Heynen

Boek & expo

Voor 'Waterlanders' portretteert Bart Heynen telkens een bekende Vlaming op